

VerDuS-programma
Titel onderzoek
Projectleider

Stedelijke gebieden in de delta (URD)
BETTER AIRPORT REGIONS (BAR)

Prof. dr. ir. A.A.J.F. van den Dobbelaar, Technische Universiteit Delft

Consortium

Technische Universiteit Delft i.s.m. ETH Zürich, sbrcurnet, TU München, UvA/SADC en diverse stakeholders in Nederland en Zwitserland

Looptijd

2012-2014

Aanleiding

Luchthavens zijn complexe systemen die op dit moment voor de omliggende regio vooral overlast veroorzaken met lawaai, luchtverontreiniging en vervoersstromen. Voordelen van luchthavens worden vaak alleen in termen van bovenregionaal economisch profijt weergegeven. In praktijk ook in Nederland ruimtelijk onhandig georganiseerd. Opgaven als klimaatverandering, demografische, economische en financiële ontwikkelingen maken de noodzaak voor doelmatigheid van beleid, uitvoering en beheer urgenter dan ooit. En daarmee ook samenwerking met een diversiteit van stakeholders lokaal en in de regio. Adaptief, veerkrachtig of robuust begrippen ontleend aan theorievorming over complexe systemen worden te pas en onpas gebruikt als tovermiddel. Vraag is: hoe krijg je het voor elkaar?

Uitkomsten en aanbevelingen

Het BAR-project heeft gezocht naar nieuwe kansen voor luchthavens door te onderzoeken hoe luchthavens met de omliggende regio interacteren en kunnen bijdragen aan wederzijdse meerwaarde. Deze stromen zijn geanalyseerd om er grip op te krijgen en te onderzoeken of en hoe de duurzame beheersing van stromen kan worden gerealiseerd in de luchthavenregio. Dit gebeurde door de analyse van stromen en de beheersing daarvan vanuit de complexiteits-theorie. Door de analyse van stromen te vertalen in ontwerp patronen en daarmee te koppelen aan de ruimtelijke vormgeving van luchthavenregio's, en door aandacht te besteden aan de bestuurlijke dynamiek waarbinnen dergelijke patronen kunnen worden gerealiseerd, wordt een bijdrage geleverd aan 'betere' luchthavenregio's. Daarbij werd Schiphol en de interactie met de omliggende regio, in het bijzonder Haarlemmermeer, als centrale casus gebruikt, maar werd ook lering getrokken vanuit verschillende internationale casussen.

Resultaten:

- Data (big data) zijn verzameld en geanalyseerd. Nog veel te doen met betrekking tot uniformiteit en uitwisselbaarheid van data.
- Potentie van stromen en cycli zijn in beeld gebracht.
- Mede op basis daarvan zijn ruimtelijke ontwerpen gemaakt. Vanuit big data en stromenanalyses geven patronen inzicht. Deze worden door belanghebbenden gezien als zeer perspectiefvol.
- Governance-onderzoek geeft handreikingen voor een handelingsperspectief. Partijen worden alle graag geholpen om met de straks aangereikte inzichten te vertalen naar hun eigen handelingsperspectieven.
- De studies en ontwerpen laten zien dat er nog (veel) ruimte is in de regio met betrekking tot stromen en ruimtelijke ontwerpen!
- Studie leert dat generiek beleid en aanpakken niet werken en dat locatiespecifiek gekeken moet worden. Daarbij wordt de relatie gelegd met het lokaal handelen op hoger schaalniveau: wat draagt iedere ingreep bij aan hoger doel en wat betekent dat voor andere plekken en de daar te nemen initiatieven.
- Algemeen beeld is dat studies laten zien dat er perspectief is voor de regio. Schiphol stelt: van compenseren naar positieveren en participeren.

